

HERBÁŘ ROSTLIN 19. 01. 2012

Kopytník evropský /*Asarum europaeum*/

Kopytník evropský - popis Kopytník evropský je vytrvalá bylina vysoká do 10 cm, plazivý oddenek vytváří větve, každý rok na něm přirůstá jeden...

☒ **čeleď: podražcovité**

Kopytník evropský - popis

Kopytník evropský je vytrvalá bylina vysoká do 10 cm, plazivý oddenek vytváří větve, každý rok na něm přirůstá jeden článek. Poléhavá, na konci vystoupavá lodyha je chlupatá a také pokrytá šupinkami. Listy jsou obvykle dva až čtyři, jsou dlouze řapíkaté, jejich čepel je hluboce srdčitá, na vrcholu oblá. Listy jsou kožovité, tmavě zelené, na rubu světlejší. Oboupohlavní květy jsou pravidelné, velké asi 15 mm. Vyrůstají jednotlivě na krátkých, spíše převislých stopkách, přímo z oddenku. Vytrvalé okvěti je tvořené třemi plátky, které jsou z vnitřní strany tmavě fialové, z vnějšku hnědé. Tvar květu je baňkovitý. Okvětní cípy jsou tři a jsou zahnuté dovnitř. V květu je 12 tyčinek, které jsou po šesti ve dvou kruzích. Spodní semeník srůstá ze šesti plodolistů, blizna je šestilaločná. Plody jsou chlupaté tobolky vejčitého tvaru, s masíčkem. Rozmnožuje se i vegetativně a to dělením

trsu.

Kopytník evropský - léčivé účinky

Nutno předeslat, že se jedná o drogu toxickou, takže jejímu užívání je lépe se vyhnout nebo ji brát jen s velkou opatrností a nejlépe ještě pod dozorem odborníka. Zejména v oddenku je přítomna silice s asaronem, a dále třísloviny, pryskyřice, sliz, škrob, glykosid, organické kyseliny, minerální látky aj. Asaron působí dráždivě a tlumí činnost centrálního nervového systému. Po požití rostliny se dostaví prudké zvracení a průjem, dochází k podráždění ledvin, rozšíření zorniček, otrávený pociťuje celkovou slabost, smrt nastává v kolapsu. U těhotných žen může dojít po požití kopytníku evropského k potratu. Obvykle však otravy nemají fatální důsledky, neboť droga bývá záhy spontánně a neudržitelně z těla vypuzena, ať už zvracením nebo průjemem.

Zejména v minulosti se **kopytník evropský** používal k vyvolání dávení a zvracení, protože však v těchto případech býval dávkován v množství na hranici toxicity, nejeví se dnes taková aplikace jako příliš prospěšná. V současnosti se spíše okrajově používá při neproduktivním (např. kuřáckém) kašli nebo při suchém a dráždivém kataru horních cest dýchacích. Droga také prohlubuje činnost srdečního svalu, tlumí bolesti při ischiasu, ústřelu a migrénách, zužuje cévy (zvyšuje krevní tlak), uklidňuje, působí močopudně a zvyšuje střevní peristaltiku.

Použitelné části kopytníku lékařského: natě

Období květu: březen až květen

Kopytník evropský - použití v kuchyni a pěstování

Z této byliny se vyráběly sirupy a různé tinktury. Květy voní po pepři a rostlina tak také díky svým silicím i chutná. Má znecitlivující účinky. Květy nejsou většinou patrné, protože leží pod vrstvou opadaného listí. Usušený oddenek se přidával do šňupacího tabáku. Název rostliny je odvozený od tvarů listů, které připomínají kopyta. Průmyslově se z této rostliny získávají právě silice.

Kopytník evropský roste na půdách silně humózních, vlhkých, hlubokých, především vápenatých. Rostlině vyhovuje stín či polostín. Najdeme ji v listnatých a jehličnatých lesích, křovinách, roklích nebo podél potoků. Semena kopytníku obsahují bílé masíčko, které je velkou pochoutkou pro mravence. Mravenci semena roznášejí a tím přispívají k šíření rostliny.

Tip: Odvar proti kašli

Prst sušené natě zalijeme litrem vroucí vody. Podáváme 4x denně 1 polévkovou lžici.